

مختصر ایمان

قزاقده دومبر اوسکی مطبع سنده باصمه اولنمشدر
محمد علی قدیر فنک خراجاتی ایلان
۱۹۱۰ نچی یلده

КАЗАНЬ.
Типографія Э. Л. Домбровскаго.
1910.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فختصر ایمان شولدور یعنی ایتمکلکدور الله تعالی هر
 نرسه نی قیلاماقغه بویورغاندر اول نرسه نی قبول ایتدوم
 وهر نرسه نی بویورماغاندر اول نرسه دین قایتدوم بر
 کشی شول سوزنی تلی برله اقرار ایتسه و تونکلی برله راست
 دیب بلسه اول کشی ننگ ایمانی دورست بولور مؤمن
 بالکل بولور (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیکانهز
 ننگ معناسی بودر کم یوقدور حق لیق برله قلملق قیلنمش
 تنکری مگر بر الله تعالی اوز یکنه درودخی محمد صلی الله
 علیه وسلم اول الله تعالی ننگ قلیدور و هم خلقغه یبارکان
 پیغمبر یدر و ایچسیدر (اشهد ان لا اله الا الله و اشهد
 ان محمد عبده و رسوله) دیکانهز ننگ معناسی بودر کم
 حق لق برله گواه لیتی بیرامن یوقدر حلقق برله قلملق
 قیلنمش تنکری مگر بر الله تعالی اوز یکنه دور (ودخی
 گواه لیق بیرامن مین درست لکنه محمد صلی الله علیه وسلم
 اول الله تعالی ننگ قلیدور و هم خلقغه یبارکان پیغمبر یدر

وایاچسی دور (الایمان اقرار باللسان و تصدیق بالقلب
 بما جاء به من عند الله محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم)
 دیگانهز ننگ معناسی بودر کم ایمان دیگانهز ایکی رکندر
 (اول بزم پیغمبر مز محمد صلی الله علیه و سلم اول الله
 تعالی ننگ جانبندین هر حکم فی کلتور و ب دور اول حکم فی
 بزم پیغمبر مز محمد صلی الله علیه و سلم کلتور دی دیب تلمهز
 برله اقرار ایتمک لکدر) وایکنچی کونگانهز برله اشانوب
 قبول ایتمک لکدر (بو ایمان کلمه لارون ایتمک لکد بش
 فرض واردر) (اول بو ایمان کلمه لریننگ حرفلارن یرینه
 کلتور و ب ایتمک لکدر) ایکنچی بو ایمان کلمه لریننگ
 معنی لارون بلوب اشانوب قبول ایتمک لکدر (او چونچی
 بو ایمان طابقانلقی او چون و ایمان اهلندن بولغانلقی او چون
 بیک سونمک) دور تنچی بو ایمان کتمک لکندین و ایمانسر
 اوتمک لکندین بیک قور قماق) (بشنچی بو ایمان کلمه لارون
 عمرنده بر مرتبه ایتمک فرض دور اکر تلنده کلمه کفر
 جاری قیللمسه) (اما تلنده کلمه کفر جاری قیللمسه العیاذ
 بالله ینه تکرار ایتمک فرض دور) (اما تلنده کلمه کفر جاری
 قیلما ینچه دایم تکرار ایتمک سنتدر) (آمنت بالله دیگانهز
 ننگ معناسی بودر کم ایناندم من الله تعالی ننگ بملرلقینه

و بر لکینه بور و شچه الله تعالی بار دور و بردور بر اتماق
 و عبادت قیلنماق و واجب الوجودلق (ودخی الله تعالی ده)
 سکز صفت نی بار دیب بلم (اول علم) یعنی بلمک الله
 تعالی هر نرسه نی بلسکو چیدور (اما بلمک لکی بزم کبی
 او کر انمک بر له و ساغشلامق بر له ایمسدر بلکه اوزینه
 لایق صفت بر له بلسکو چیدر) ایکنچی قدرت یعنی کوچی
 یتمک الله تعالی ننگ هر ممکنات غه کوچی یتکو چیدر (اما
 کوچی یتمک لکی بزم کبی یهک بر له و اچمک بر له ایمسدر
 بلکه اوزینه لایق صفت بر له کوچی یتکو چیدر) اوچوچی
 حیوة (یعنی ترک بولماق الله تعالی تر کدر) اما تر کلکی
 بزم کبی ایت بر له قان بر له تن جان بر له ایمسدر بلکه
 اوزینه لایق صفت بر له تر کدر (دور تنچی بصر) یعنی
 کورمک الله تعالی هر کورلمک کا لایق بولغان نرسه لاری
 کورگو چیدر اما کورمک لکی بزم کبی کوز بر له وقار شوده
 تورماق بر له ایمسدر بلکه اوزینه لایق صفت بر له کورگو
 چیدر (بشنچی سمع) یعنی ایشتمک الله تعالی هر ایشتلور کا
 لایق بولغان نرسه لاری ایشتمکو چیدر (اما ایشتمک لکی
 بزم کبی قلاق بر له و دونکلامق بر له ایمسدر بلکه اوزینه
 لایق صفت بر له ایشتمکو چیدر) اما ایشتمک کینه و کورمک

کینه یراق و یاقین کیچه و کوندز یا شرون و آشکاره بر ابر در
 (آلتنجسی اراده) یعنی تلامک الله تعالی هر نرسه نی
 تلا گوچیدر اول نرسه بولغوچیدر و هر نرسه تلامسه
 بولماس (یدنجی تکوین) یعنی اش قیلماق الله تعالی هر
 اشنی تلامسه قیلغوچیدر یا بار قیلغوچی یا یوق قیلغوچی
 (اما اش قیلماق لغی بزم کبی قول بر له و قورال بر له ایمس
 در بلکه اوزینه لایق صفت بر له ایش قیلغوچیدر و بار چه
 تر کار زق بر گوچیدر (سکنزنجی کلام) یعنی سویلامک الله
 تعالی سویلا گوچیدر (اما) سویلامک لکی بزم کبی
 تل بر له و آغز بر له و طاوش بر له ایمس در بلکه اوزینه لایق
 صفت بر له سویلا گوچیدر بو ایتلکان سکنز صفت نی صفت
 بو تیه و صفت ذاتیه دیر لر یعنی الله تعالی اوزی و صفتلاری
 قدیم دور یعنی اولی یوقدر دایم دور آخری یوقدر
 و دخی الله تعالی ده ایکی صفت نی یوق دیب بلام (اول
 الله تعالی ننگ شریکی یوق دیب بلام ایکنچی الله تعالی ده
 بر بر ناقص صفت لر نی یوق دیب بلام بو ایتلکان ایکی
 صفت نی صفت سلویه دیر لار یعنی الله تعالی هیچ نرسه کا
 اوخشامس هیچ نرسه اول الله تعالی کا اوخشامس (لیس
 که مثله شیء و هو السميع البصیر) دور آنا و آنا بولماقدین

و خاتونی و اوغلی قزی بولماقدین پا کدر لم یلد و لم یولد
 و لم یکن له کفوا احد در (اگر سؤال ایتسه لر تنکر نک کم
 در دیو جواب تنکر م او شبو سکز صفت ثبوتیه بر له صفت لانهش
) و ایکی صفت سلیمیه دین پاک بولنمش سنی و بنی و بار چه
 اشیا نییرادن بر الله تعالی در (اگر سؤال ایتسه لر پیغهر نک
 کم در دیو) جواب پیغهر م محمد مصطفی صلی الله علیه
 و سام دور (اگر سؤال ایتسه لار دیننک نه دور دیو
 جواب دینم اسلام در) (اگر سؤال ایتسه لار اسلام نه در
 دیو) (جواب اسلام ایمان هر ایکسی بر معنی ده در یعنی
 الله تعالی پیغهر م محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم واسطه
 سی بر له یبر کان و بیورغان نرسه لر فی اقرار ایتوب و قبول
 ایتوب قیما قدر و هر نرسه نی قیلما قغه بیور مغاندر اول
 نرسه دین یراق بولما قدر چنانچه مختصر ایمانک ایتولدی
) (اگر سؤال ایتسه نه قیلماق بر له مسلمانسن دیو جواب
 یو ایمان کلمه رون ایتمک بر له و معنی لرینه اینانماق
 بر له مسلمان من) (اگر سؤال ایتسه لار چچاندین بیرو
 مسلمانسن دیو) (جواب المیثاقدین بیرو مسلمانمن) (اگر
 سؤال ایتسه لر المیثاق معناسی نه در دیو) (جواب المیثاق
 وهو العهد الموثوق والخطاب) (خطاب اولدر کم پرور دکار

عالم بار چه آدمیلرننک جانلارندین سوآل قیلدیکم
 (الست بر بکم) یعنی ایماس من موسزلرننک تنکر نکر
 و بزلارننک جانلارمز (قالوا بلی) یعنی ایدیلر یار بنا بلی
 سن سن بزلرننک تنکرمز و یاراتقانمز خالق کل شی
 و رازق کل حی یعنی بار چه نرسه فی یاراتقوچی و بار چه
 تر ککار زق بر کوچی اگر هر کم ایرسه دنیاغه کیلسه اوشبو
 ایمان بر له دنیاغه کیلور اگر انا آناسی مسلمان بولسه بو
 ایمان بالغ بولغاچه کفایه ایدر اکر آنا کافر بولسه العیاذ
 بالله علمالر اختلاف قیاشدیلر اول کافر بالالری اوجماغغه
 کیتارمی یانهوغغه کیتارمی بعض علمالر تهوغغه کیتار
 دیدیلر و بعض لری اوجماغغه کیتار دیدیلر (اما امام
 اعظم حضرت لری اول کافر بالالری حالون الله تعالی اوزی بلور
 من بلمیمن دیوتوقف قیلدی بزلر هم توقف قیلساق
 یخشیراق (وملائکتته) دیکانهز ننگ معناسی بودر کم
 ایناندم من الله تعالی ننگ فرشته لری نه بور و شچه الله تعالی
 ننگ یرده و کوکل فرشته لری بار در اول فرشته لار الله تعالی
 ننگ قیلار یدر ایرکک ایمس لار تشی ایمس لار یمس لار
 اچماسلار جماع قیلمس لار کیچه و کوندوز الله تعالی ننگ
 امرنک قائم لار در اول فرشته لار ننگ اورطاسند الله تعالی کا

مقرب پیغمبر لری وارد در (اما آدم اوغلانلار ندین بولغان
 پیغمبر لری فرشته لار ننگ پیغمبر لری ندین بالاتفاق افضلدر
 (و کتبه) دیکانهز ننگ معناسی بودر کم ایناندم من الله تعه
 ننگ کتابلارینه بوروشچه الله تعالی بعض پیغمبرلارینه
 کتابلار ایندور مشدور اول کتابلار دین دورت
 کتاب مشهور در (اول زبور داود علیه السلامغه ایندر مشر
 دور) (ایکنچی توریة موسی علیه السلامغه ایندر مشر
 (اوچونچی انجیل عیسی علیه السلامغه ایندور مشر
 (دورتنچی فرقان بزم پیغمبر یهز محمد صلی الله علیه وسلم
 غه ایندر مشر بودورت کتاب دین باشقه نچه نچه صحیفه لری
 کلمشدر بارچه سنی الله تعالی ننگ کلامیدور دین بلام
 اما بزم قرآنهز بارچه لارندن صونک نازل بولوب اولکی
 اینکان کتاب لار ننگ بعض حکم لارن نسخ ایتمش دور
 بزم قرآنهز ننگ حکمی تاقیامتغاچه باقی دور (ورسله
 دیکانهز ننگ معناسی بودر کم ایناندم من الله تعالی ننگ
 رسول لریینه بوروشچه (اولی آدم علیه السلام و آخری بزم
 پیغمبر مز محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم بو ایکسیننگ
 اورطاسنگ نچه نچه پیغمبرلار کلمشدر حسابنی الله تعالی
 اوزی بلور بارچه سنی الله تعالی ننگ قللر یدر دین بلام

اول الله تعالى نيك خلقغه يبر كان پيغمبر لرى و اياچسيدر
 ديب بيلم و هر قايسى گناه صغيره دين و گناه كبيره دين
 پاك دور ديب بيلم (اما بزم پيغمبر مز بار چه لارندين
 صونك كمشدر و بزم پيغمبر مز دين صونك كيله چك پيغمبر
 بو قدور مكر حضرت عيسى عليه السلام آخر زمانده
 دجال ملعوننى اولتور مك او چون كو كدين اينسه كرك
 و بزم پيغمبر مز نيك شريعتى بر له حكم ايتسه كرك (والىوم
 الاخر ديكانمز نيك معناسى بودر كم ايناندم من آخرت
 كو نينه بور و شچه قبرده تر يلمك حق قبرده سؤال بولماق
 حق قبرده عذاب بولماق حق قبرده نعمت بولماق حق
 و بولر دين باشقه كچك اش لارنى بار چه سنى حقدر ديب
 بيلم (والقدر خيره و شره من الله تعالى) ديكانمز نيك
 معناسى بودر كم ايناندم من الله تعالى نيك تقديرينه بو
 رو شچه يخشيلق و يمانليق فائده و ضرر بار چه سنى الله
 تعالى نيك اوزند اندر ديب بيلم (والبعث بعد الموت)
 ديكانمز نيك معناسى بودر كم ايناندم من اولكاندين
 صونك تر يلوب قوبار يلماق غه بور و شچه اولكاندين
 صونك تر يلوب قوبار لماق حق محشر يرينه بارماق حق
 محشر يرنده سؤال بولماق حق صراط بولماق حق ميزان

بولماق حساب بولماق حق شفاعت بولماق حق تموع
 حق اجماع حق حوض كوثر بولماق حق اجماعده الله تعالى
 ننگ مؤمن ايركلك لرينه ومؤمنه خواتن لرينه ديدار
 كورستمكلكنى حقدر ديب بلام بو ايتلكان يدى نرسه نى
 ايمان ننگ فرضارى دير لر الهى بار چه مزعه آخر دمده
 يمان بيبوب آخرتلك امان بيبوب اوزنگ ننگ ديدار نكنى
 نصيب ايلاكى سن آمين بحرمه سيد المرسلين *

بنای مسلمانچلق بشدر اول ايماننى يخشى بلمك يوقار يده
 ايتلكان روشچه ايكنچى بش وقت نماز قيلماق (اوچونچى
 رمضانلار و زه توتماق) دور تنچى زكوة و بىر مك مالى بولسه
 (بشنى حج قيلماق كوچى يتسه دورت تورلى استنجا
 فرضدر) (اول استنجا جنب) ايكنچى خاتون حيض دين
 پاك بولسه (اوچونچى خاتون نفاسدين پاك بولسه
 دور تنچى هر كم ننگ نجس چقا تورغان يرنده درهم
 شرعيدىن آرتق نجاست بولسه) (غسلك اوچ فرض واردر
 اول آغز يومق) ايكنچى بورون يومق (اوچونچى بار چه
 تننى يومق) (غسل قيلماق بش سبب برله واجب بولور
 اول شهوة ننگ ذوقلان ب چقماقلى برله واجب بولور ايكنچى
 خاتون حيضدن پاك بولماق لقى برله واجب بولور

(اوچونچى)

(اوچونچى خانون نفاسدین پاك بولماقلى برله واجب
 بولور) دور تنچى احتلام بولماق برله واجب بولور (بشنچى
 ايكي يات اعضانك بر برينه كر ملكى بر واجب بولور
 اكر سنت قيلغان يري كورنماس بولسه اكر چنديكه شهوة
 چقه ساه ده (طهارتده دورت فرض واردر) (اول يوز يومق
 ساچيننك اوسه تورغان يرندين اياك آستيغه چه وبر قولاق
 يومشاقندين ايكنچى قولاق يومشاقينه چه (ايكنچى)
 ايكي قولون يومق تر ساك لرى برله (اوچونچى باشى
 نك دور تدن برينه مسح قيلماق) (دور تنچى ايكي آياقن
 يومق طوبق لارى برله) (تيمم ده دورت فرض واردور)
 (اول نيت قيلماق) (ايكنچى پاك يير جنسون تايماق
) (اوچونچى بر اورمق يوزيگه مسح قيلماق اوچون
) (دور تنچى بر اورمق ايكي قولينه مسح قيلماق اوچون
 نمازده اون ايكي فرض اتفاق واردر هر وقتك آلطسى اچندك
 دور آلطسى طشندك در طشندك بولغان آلتى فرض نك
) (اولكسى پاك صو) (ايكنچى پاك كيوم) (اوچونچى پاك
 اورون) (دور تنچى وقت بلمك) (بشنچى قبله تانماق آلتنچى
 نيت قيلماق) (اچندك بولغان آلطى فرض نك اولكسى تكبير
 تحريمه يعنى قولاق قاغو تكبيرى) (ايكنچى قيام يعنى
 نماز لرون آياق اوستينه توروب او قماق اوچونچى قرأت

یعنی بر اوزون آیت یا اوچ قسقه آیت قرآندین او قفق
 (دور تنچی رکوع قیلماق) (بشنچی سجده قیلماق آلطنچی
 نماز ننگ آخرننگ اولتور مق التحیات او قور قدری عورة
 اور تمکینه فرض اتفافی هر وقتک نمازده (فرض خلا فیه
 سکزدر) (اول ترتیب) (ایکنچی تعدیل الارکان یعنی رکن
 لارنی عدللمک) (اوچنچی قومه) (دورتنچی جلسه) (بشنچی
 التحیات او قماق) (آلطنچی صلاوة او قماق) (یدنچی اوز
 اختیار ی بر له نماز دین چقماق سکز نچی سلام بیر ب نماز
 دین چقماق) (روزه ده اوچ فرض واردر) (اول نیت قیلماق
) (ایکنچی یمکدین اچمکدین صاقلانماق اوچنچی خاتون
 بر له جماع قیلماق دین صاقلانماق صبح صادق دین تافو یاش
 باتقونچه) (طعام یمکده دورت فرض واردر) (اول حلال یمک
 آننگ او چون بوغازون پاکلامک فرض ننگ اولوغراقیدور
 ایکنچی الله تعالی ننگ برکان قسمتینه راضی بولماق او چونچی
 شول رزقنی الله تعالی دین دیب بلمک) (دورتنچی شول
 زرقننگ قوتی تندک بار وقتده اوزن گناهدین صاقلانماق
) (زکوة ویرمک بش سبب بر له واجب بولور) (اول بالغ
 بولمق بر له واجب بولور) (ایکنچی آزاد بولمق بر له واجب
 بولور او چونچی عقللی بولماق بر له واجب بولور) (دورتنچی

اصلیه حاجتدین آرتوق مالی نصابقه یتیمک برله واجب بولور
 (بشنچی اول نصاب اوزرینه کامل بریل ایلانمک برله
 واجب بولور) زکوة ویرمکد ایکی فرض واردر (اول نیت
 قیلق بیر کان وقتک یا که آیورعان وقتک) (ایکنچی زکوةنی
 مصرفنه ویرمک) (زکوة ویرمک یدی یرکار و ابولور) (اول
 فقیر) (ایکنچی مسکین) (اوچنچی عامل الزکوة) (دورتنچی
 قرضدار) (بشنچی مکاتب) (التنچی منقطع الغزات) (یدنچی
 ابن السبیل امر معروف ایله نهی منکرده ایکی فرض واردر
 (اول یخشیلقغه بیورمق) (ایکنچی یاوزلقدین قایتارمق
 (حیض ایله نفاسک ایکی فرض واردر) (اول حیض علمین
 بلمک بار چه حکم لری برله) (ایکنچی نفاس علمین بلمک
 بار چه حکم لاری برله) (وینه بر فرض علملک استمکده در
 بلنک لر کم علم لک استمک فرض عین در هر مؤمن
 ایر کاکا و هر مؤمنه خاتونغه آننک او چون هر نرسه فرض
 بولسه آنی بلمک فرضدر و هر نرسه واجب بولسه آنی
 بلمک واجبدر و هر نرسه سنت بولسه آنی بلمک سنتدر
 بولارنی بلوب توتونماق او چون) (وینه هر امنی و مفسدنی
 بلمک فرضدر و مکر و هنی بلمک واجب در بولارنی
 بلوب صافلانمق او چون بر کشی عمل قیلسه فرضی در

واجب میدر سنت میدر بلمسه اول عمل فائده سز عمل
 بولور بلکه ضرردین خالی بولماس صحابه و تابعین
 و مجتهدین رضوان الله تعالی علیه اجمعین اعتقاد حقنی
 و مسائل ضرورنی کتاب سنتدین چقاروب بیان ایتمهشاردر
 فرضدر هر مؤمن مسلمانغه بلوب عمل قیلماق و فرضدر
 علمالارکا او کراتمک لك تافهم لتکونچه و آنکلاتغونچه
 الله تعالی بارچه مؤمن مسلمانغه بلوب عمل قیلماقنی
 آسان ایلاسون آمین یا عجیب السائلین *

(ایمان ننگ و اجباری دیدر) (اول ایکی عید نمازون
 اوقماق) (ایکنچی صدقه فطره و یرمک) (اوچونچی وتر
 نمازون اوقماق) (دورتنچی قربانلیق قیلماق) (بشنچی
 اوغلقر انا آناسینه خدمت قیلماق) (آلتنچی کم ننگ
 نفقه سی بوینغه واجب بولسه آنی و یرمک) (یدنچی
 خاتونلر ایرلرینه خدمت قیلماق) (ایمان ننگ شرطری
 یتیدر) (اول غیبکا ایمان کلتورمک) (ایکنچی علم غیبنی
 خدای تعالی غه خاص دیب بلمک) (اوچنچی اوز اختیاری
 برله ایمان کلتورمک) (دورتنچی حلالنی حلالدیب بلمک
 (بشنچی حرامنی حرام دیب بلمک) (آلتنچی الله تعالی ننگ)

رحمتندین امید ایتمک (یدنچی الله تعالی ننگ عذابن
 دین بیک قور قماق (بویدی شرطننگ برینه اینانماسه
 ایمانی دورست بولماس (ایمان ننگ حکم لری یدیدر)
 (اول ایمانلی بندهنی ناحقغه رنجتیب بولماس (ایکنچی
 ایمانلی بنده کا یاوز گمان ایتوب بولماس (اوچنچی
 ایمانلی بندهنی ناحق مالون آلوب بولماس (دورتنچی
 بنده اولسه جنازه اوقماق کرک (آلتنچی ایمانلی بنده منکو
 تموع ده قالهاس (یدنچی ایمانلی بنده ننگ آخر اورنی
 اجماح بولور (نماز ننگ واجبلری یکر می بردر (یتسی
 عامدر (یعنی هر نماز ده وهر نماز اوقغو چیغه اون دورتی
 خاصدر یعنی بعض نماز ده و بعض نماز اوقغو چیغه
 واجبدر عام بولغان یتسی واجب ننگ (اولکسی قولاق
 قاقغانده الله اکبر دیمک (ایکنچی اوچر کعتلی یا دورت
 رکعتلی نماز ده اولکسی اولتورش (اوچونچی هر فرضنی
 یرلی یرینه کیلتورمک (دورتنچی هر واجبنی یرلی
 یرینه کیلتورمک (بشنچی تعدیل الارکان یعنی فرضنی
 تمام قیلغاچ سبحان الله دیب ایتور قدری کامل تور مق
 (آلتنچی التحیات اوقماق (یدنچی سلام بیروب

نماز دین چقماق خاص بولغان اون دورت واجب ننگ
 (اولکسی الحمد سوره سین اوقماق ایکنچی الحمد کا
 بر سوره قوشماق) اوچونچی الحمدنی بر یولی اوقماق
 (دورتنچی الحمدنی آخرینه چه اوقماق) بشنچی قراءتنی
 اولکسی ایکی رکعتده اوقماق (آلطنچی قاتحنی سوره
 دین مقدم کتور مک) یدنچی جهر اوقله تورغان
 نمازلارده جهر اوقماق (سکزنجی خفیه اوقله تورغان
 نمازلرده خفیه اوقماق) توقزنجی وترده قنوت دعاسین
 اوقماق بو توقز خاص واجبنی یا که اولکسی یتى عام
 واجب ننگ برنی سهوا ترک ایلسه سجده سهو لازم
 اولور (اونونچی امامنی هر حالده تابسه انکا اویمق
) اون برنجی تلاوة سجده سیدر (اون ایکنچی ایکی عید
 نمازیننگ تکبیرلاریدر) اون اوچونچی ایکی عید
 نمازیننگ رکوع تکبیرلاریدر (اون دورتنچی سجده
 سهو لازم بولسه آنی قیلامقدر

❁ تم ❁